

SOCIETAT

L'estat del català a la Catalunya Nord

Sergi Curbí

El concepte Catalunya Nord pot resultar per a molta gent curiós i fins i tot divertit. Per a molts és sinònim d'un territori francès que és conegut perquè alguns dels seus individus parlen un català peculiar, que fa una certa gràcia pel seu accent estrany. El cert és que Catalunya Nord és molt més que això. Per entendre què significa, ens hem de fixar en un altre concepte: el dels Països Catalans.

Els Països Catalans s'extenen de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó i designen aquell espai geogràfic en el qual la cultura, la llengua i la història catalana són comuns. Catalunya Nord forma part d'aquest espai i per tant té una sèrie de característiques que són comunes amb les del Principat. Un d'aquestes "similituds" és la llengua.

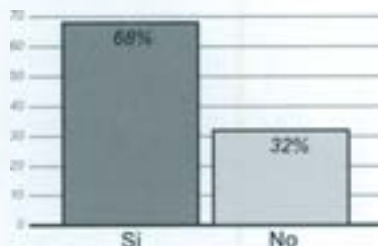
La llengua parlada a Catalunya Nord és un dialecte del català. És el rossellonès o català septentrional i forma part del bloc del català oriental. La seva situació actual és força precària. El procés d'afrancesament iniciat a partir del Tractat dels Pirineus (7 de Novembre de 1659) va acabar imposant-se amb força especialment després de la Segona Guerra Mundial, amb la implantació definitiva del francès a les escoles. A aquest fet se li ha de sumar el nul paper que el català juga a l'administració i a la política centralista de l'estat francès, que es nega a reconèixer les minories que existeixen dintre les seves fronteres. Aquest fet, a més d'una fortíssima immigració provinent de la resta de França, ha provocat una ruptura generacional i ha fet que molts pares ja no vulguin transmetre la llengua als fills. Per tant podem dir que el català és una llengua minoritària parlada per poca gent. El seu àmbit d'actuació és

força reduït i només és present a l'àmbit domèstic i en algun mitjà de comunicació de baixa difusió.

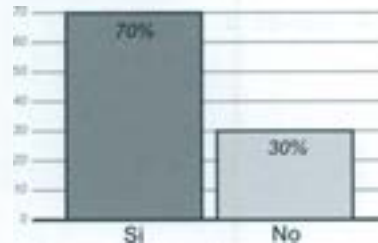
No obstant la seva pobra situació el català és una llengua de prestigi a la Catalunya Nord. Les poques escoles en català (d'iniciativa privada) promogudes per l'Associació Arrels, no poden fer front a la demanda de pares que volen que els seus fills rebin la seva educació en català.

A continuació vegem alguns gràfics que ens ajudin a entendre millor la complexa situació del rossellonès.

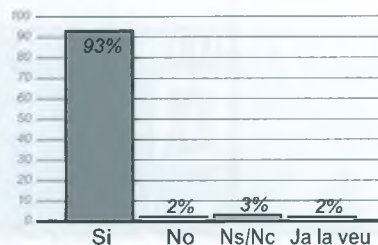
Escolta mitjans de comunicació en llengua catalana?

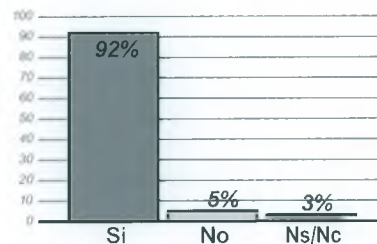
Llegeix mitjans de comunicació en llengua catalana?

3- Li agradaria poder veure TV3?

4- Pensa que s'hauria d'ensenyar el català a les escoles?

Com es pot observar en els gràfics la pràctica del català es situa entorn del 30%, és a dir, un de cada tres nord-catalans afirma que entén el català. Per altra banda més del 90% dels enquestats es mostra favorable a que el català estigui més present a la societat i en certa manera volen que torni a estar viu.

La gràcia final és saber si el català resistirà o, en cas contrari, quan desapareixerà. La resposta no és ni clara, ni immediata. L'evolució de tota llengua és un procés llarg i fruit del pas de les generacions. En principi el català ja hauria d'haver desaparegut fa tres-cents anys i encara es viu. Qui sap si n'aguantarà tres-cents més o es perdrà d'aquí dues generacions.

La impressió que em van donar aquelles terres i aquella gent m'esperança i m'espanta. Els nord-catalans tot i sentir-se francesos també són, i diuen ser, catalans i com a tals lluiten per un seguit de símbols que els identifica. És per això que la senyera és omnipresent i és per això que molts encara lluiten per fer perdurar el català. Per altra banda, la nul·la ajuda de l'administració, la minoritzada i minoritària presència del català i la pressió monolingüista francesa fan perillar l'existència de la nostra llengua a Catalunya Nord.